

**Відділення дошкільної і
початкової освіти**

**Факультет
дошкільної,
початкової освіти і
мистецтв**

- 1957 -

Міністерство освіти і науки України
Черкаська обласна рада

Управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»

Відділення дошкільної і початкової освіти

Управління освіти та гуманітарної політики Уманської міської ради
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
Факультет дошкільної, початкової освіти і мистецтв

Я. А. КОМЕНСЬКИЙ – ФУНДАТОР НАУКОВОЇ ПЕДАГОГІКИ
(з нагоди 430-річчя від дня народження видатного педагога)

Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної
онлайн-конференції з міжнародною участю
10-11 листопада 2022 року

**YA. A. KOMENSKYI IS THE FOUNDER OF
SCIENTIFIC PEDAGOGICS**

(dedicated to the 430th anniversary of an outstanding teacher's birth)
Proceedings of the Seventh All-Ukrainian Scientific and Practical
Online-Conference With International Participation
November, 10-11, 2022

УМАНЬ
ВПЦ «Візаві»
2022 рік

Міністерство освіти і науки України
Черкаська обласна рада
Управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий
коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»
Відділення дошкільної і початкової освіти
Управління освіти та гуманітарної політики Уманської міської ради
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
Факультет дошкільної, початкової освіти і мистецтв
Ministry of Education and Science of Ukraine
Cherkasy Regional Council
The Department of Education and Science of the Cherkasy Regional State
Administration
Municipal Institution «Uman Taras Shevchenko Professional College of
Education and Humanities of Cherkasy Regional Council»
The Department of Pre-school and Primary Education
Department of Education and Humanitarian Policy of the Uman City Council
National University «Chernihiv Collegium» named after T.H. Shevchenko
The Faculty of Preschool, Primary Education and Arts

Я. А. КОМЕНСЬКИЙ – ФУНДАТОР НАУКОВОЇ ПЕДАГОГІКИ,
(з нагоди 430-річчя від дня народження видатного педагога)

Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної
онлайн-конференції з міжнародною участю

10-11 листопада 2022 року

YA. A. KOMENSKYI IS THE FOUNDER OF SCIENTIFIC
PEDAGOGICS

(dedicated to the 430th anniversary of an outstanding teacher's birth)

Proceedings of the Seventh All-Ukrainian Scientific and Practical
Online-Conference With International Participation

November, 10-11, 2022

УМАНЬ
ВПЦ «Візаві»
2022 рік

УДК: 37.091.4

К63

Редакційна колегія:

Крамська З. М. – доктор філософії, в.о. директора коледжу, заступник директора з навчальної роботи, КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Зайченко І. В. – доктор педагогічних наук, професор, викладач, КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»

Стрілець С. І. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету дошкільної, початкової освіти і мистецтв, Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Білошкурський В. В. – заступник директора з соціально-гуманітарної та виховної роботи, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист, КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»

Троян Н. Д. – завідувач навчально-методичного кабінету, КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії.

Любченко І. І. – кандидат педагогічних наук, голова циклової комісії педагогіки, психології та методик дошкільної освіти, КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Фещенко Г. В. – кандидат педагогічних наук, завідувач заочного відділення, КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Малишева Л. С. – кандидат педагогічних наук, голова циклової комісії педагогіки та методик початкової освіти, КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії

Лебідь І. В. - доктор філософії, кандидат педагогічних наук, доцент, викладач іноземної мови, КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»

Поштарук Л. І. – завідувач відділення дошкільної і початкової освіти, КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист, магістр

Козак Н. Д. – голова циклової комісії образотворчого мистецтва та методик навчання, КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Я. А. Коменський – фундатор наукової педагогіки (з нагоди 430-річчя від дня народження видатного педагога): Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції з міжнародною участю, 10-11 листопада 2022 р. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2022. – 294 с.

© КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», 2022 р.

Трубавіна І. М., Чередниченко О. Ю., Недря К. М.....	139
Робота педагогічних парцівників ЗЗСО з внутрішньо переміщеними дітьми в умовах війни	
Фещенко Г. В.....	142
Освітня філософія Яна Амоса Коменського	
Фещенко Г. В., Амірбеков П. Е.....	146
Значення педагогічної спадщини Я. А. Коменського для розвитку світової, у тому числі української педагогічної науки	
Фещенко Г. В., Голуб Д. М.....	151
Сучасність основних дидактичних принципів Яна Амоса Коменського	
Хорошев О. М.....	154
Григорій Сковорода як ідейний нащадок педагогічної системи Яна Амоса Коменського	
Чекан О. І.....	157
Наступність у корекційній роботі ЗДО та школи як один із сучасних векторів освіти дітей дошкільного віку	
Чекан О. І., Біличко В. А.....	158
Проблема мовленнєвої готовності дитини з порушенням мовлення до навчання в школі	
Чекан О. І., Дербай А., Довбня С.....	161
Роль та значення дисфонії у розвитку дитини	
Чекан О. І., Одошевська Є. С.....	163
Використання наочності для розвитку мовлення дітей із синдромом Дауна	
Чекан О. І., Паньків Е.....	166
Формування і розвиток особистості	
Чехратова О. А.....	168
Викладач-ментор закладу вищої освіти в умовах війни	
Ювковецька Ю. О.....	171
Нагальна проблематика студента і викладача під час війни	
Яковишин Р. Я., Piotr Sochacki.....	174
KONCEPCJE WYCHOWANIA DZIECI W TEORIACH I POGLĄDACH WYBITNYCH NAUKOWCÓW I PEDAGOGÓW	
Бабич О. О., Бабич Д. С., Семиволос Д. О.....	179
Ян Амос Коменський – основоположник сучасної педагогічної системи	
Барабаш В. І.....	183
Роль і значення творчості Яна Коменського в педагогіці	

Говорячи про інклюзію в Україні часто мають на увазі про освіту дітей з інвалідністю. Але вчені визначають поняття «інклюзія» як право бути рівним, різним та особливим. Тобто воно складається з багатьох компонентів, складових. Це, по-перше, і доступ до освіти всіх дітей, в тому числі і з інвалідністю; по-друге, доступ, незалежно від соціального статусу сім'ї чи регіону проживання; та мігранти, що є особливо актуальним в теперішній час.

Отже, підводячи підсумки стверджуємо, що кожна дитина має доступ до якісної освіти. Базовий компонент - це ще один крок для забезпечення ефективного доступу до якісної освіти дітей дошкільного віку в Україні. Якісна освіта сприяє позитивному впливу на пізнавальний, соціальний та емоційний розвиток дитини, а потім і на навчальні досягнення. Такий вплив є особливо значущим для тих дітей які мають ризик соціальної ізоляції, тобто це діти із ООП.

Список використаних джерел:

1. Педагогическая энциклопедия: в 4-х т. / гл. ред. А. И. Каирова. Москва: Сов. энциклопедия, 1966. Т. 3. 880 с.
2. Ушинський К. Педагогічна система / К. Ушинський. – М. : Просвітництво, 1984. – 561 с.

ЧЕКАН Оксана Іванівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет,
вчитель-логопед логопедичного пункту
управління освіти, молоді та спорту виконавчого
комітету Мукачівської міської ради,
БЛИЧКО Вікторія Анатоліївна,
здобувач освіти першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти II курсу денної форми навчання,
спеціальності 016 «Спеціальна освіта. Логопедія»,
Мукачівський державний університет
(м. Мукачєво, Україна)

ПРОБЛЕМА МОВЛЕННЄВОЇ ГОТОВНОСТІ ДИТИНИ З ПОРУШЕННЯМ МОВЛЕННЯ ДО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ

Готовність дитини до школи - це знання, навички та поведінкові вміння,

які дають змогу дітям вчитися й досягати успіхів у школі. Досить часто батьки вважають, що якщо їхній дитині вже виповнилося 6 років, то це показник готовності дитини до школи. Насправді це індивідуальний підхід і готовність дитини до школи визначається багатьма чинниками: фізіологічні, соціальні, інтелектуальні, мовленнєві, мотиваційні.

У дітей з порушеннями мовлення перш за все страждає формування мовленнєвої готовності до навчання у школі та саме навчання. Про це говорили багато вчених-педагогів такі як Ян Амос Коменський, Василь Сухомлинський, Костянтин Ушинський, Волкова Лариса, Єлизавета Тихеева, Йоганн Генріх Песталоцці.

Це питання завжди було і є актуальним, адже у дітей з'являється все більше проблем з мовленням.

Мовленнєва готовність до школи проявляється у навичках усного мовлення та його використанні, вмінні висловлювати свої думки і потреби, чітко говорити та вимовляти всі звуки, розуміти, про що йдеться в розмові, тобто мати відповідну лексичну базу.

Дослідження вченими проблеми мовленнєвої готовності відбувалося в таких напрямках: визначення початкового змісту навчання мови у дошкільному закладі; становлення і розвиток мовленнєвих функцій; усвідомлення мовлення дитиною; розвиток окремих мовленнєвих навичок; підготовка дітей до навчання грамоти та навчання грамоти; мовленнєва підготовка дітей до школи.

Основне завдання корекційно-попереджувального навчання дітей старшого дошкільного віку, яке прописане у «Концепції стандарту спеціальної освіти дітей дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку», є корекція провідного розладу, розвиток усіх сторін мовлення та підготовка їх до навчання у школі [3].

Відомий чеський педагог Ян-Амос Коменський вперше звернув увагу на необхідність підготовки дітей дошкільного віку до подальшого навчання. У своїй праці «Материнська школа» (1632) він ніби створив програму підготовки дитини до школи, де описав всі вимоги готовності до школи. Досить широко Ян Амос Коменський визначив вікові закономірності та норми оволодіння

мовлення. Він вважав, що загальноосвітнє та виховне значення мовлення повинно бути розвинутих і досконалим.

Чеський педагог умовно виокремив 3 показники мовлення за яким можна зрозуміти готовність учнів до школи: граматики, риторика, поетика. У праці «Материнська школа» Ян-Амос Коменський описав це: «У перші шість років дитина повинна вміти назвати стільки речей, скільки їх знає, хоч і з помилками, але чітко, щоб її можна було зрозуміти. Риторика – це вміння користуватися жестами, а також використовувати висловлювання, які вони чують. Початок поетики закладається заучуванням напам'ять віршів...» [1].

На жаль, мало дітей у 6 років мовленнєво готові до навчання у школі. Відхилення від вікових нормативних показників у розвитку усного мовлення зумовлюють неспроможність дитини увійти в соціальні контакти з дорослими і ровесниками, опанувати навчальну діяльність, що гальмує процес засвоєння загальноосвітніх знань, розвиток навчальних умінь, навичок читання й письма в початковій школі, а також особистісний розвиток дитини. Це зумовлює загострення суперечності між сучасними вимогами до мовленнєвої готовності дітей до школи і педагогічними умовами забезпечення цього процесу [2, С. 347].

Діти з вадами мовленнєвого розвитку зазнають значних труднощів у підготовці та навчанні у школі. Їм характерна пасивність, підвищена емоційна чутливість, залежність від навколишніх, схильність до спонтанної поведінки, вони некритично ставляться до своїх можливостей, виражена низька працездатність, яка виявляється у домінуванні негативних емоцій [4, С. 294].

Тому слід звертати велику увагу на цих дітей задля ефективної корекції їхніх вад, надавати їм логопедичну допомогу, щоб діти прийшовши у школу не відчували втоми, стресу, булінгу, а ефективно навчалися та розвивалися, були впевнені в собі.

Отже, порушення мовленнєвого розвитку у дітей призводить до проблем у формуванні мовленнєвої готовності до навчання у школі як складової частини готовності взагалі. Це викликає труднощі у засвоєнні програми загальноосвітньої школи. Потрібно проводити корекцію та логопедичний вплив

на цих дітей задля подолання наявних мовленнєвих порушень та профілактики виникнення вторинних недоліків готовності дитини до школи.

Список використаних джерел:

1. Коменський Я. А. Учитель вчителів. Вибране. Материнська школа або про дбайливе виховання юнацтва в перші шість років / Я. А. Коменський. - М.: Карапуз, 2008. - 288 с.
2. Логопедія / За ред. Л. С. Волкової. – М.: Просвітництво, 1989. – 528 с.
3. Соботович Є.Ф. Концепція стандарту спеціальної освіти дітей дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку //Дефектологія. – 2002. – №1.
4. Хрестоматія з логопедії / За ред. Л. С. Волкової. – В 2-х томах. – М. : ВЛАДОС, 1997. – 428 с. – Т. 2.

ЧЕКАН Оксана Іванівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет,
вчитель-логопед логопедичного пункту
управління освіти, молоді та спорту виконавчого
комітету Мукачівської міської ради,
ДЕРБАЙ Анастасія,
ДОВБНЯ Софія,
здобувач освіти I курсу денної форми навчання
педагогічного факультету,
спеціальності 016 «Спеціальна освіта»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Мукачівський державний університет
(м. Мукачєво, Україна)

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ДИСФОНІЇ У РОЗВИТКУ ДИТИНИ

Голос в сучасному світі має важливе значення і без нього неможливо уявити наше життя, він є невід'ємним компонентом процесу комунікації. Існують різні захворювання, дефекти розвитку і травми різних частин мовного апарату, які є причиною порушення голосоутворення й мови. Мовне спілкування не може повноцінно здійснюватися при порушенні голосоведення. В майбутньому проблеми з голосом можуть обмежувати вибір професійної діяльності. З кожним роком все більшої актуальності набуває питання щодо

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>